

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IIJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A rezes banda válasza.

Debreczen, július 18.

A közös hadseregnek nevezett társas cég péterváradfi fióküzlete (főüzlet Bécs) csúnyán kivágta a rezet. Ismeretes ugyanis, hogy a bajai „Lövészegyesület“ megnívását a csak azon föltétel alatt akarta elfogadni a Bécsből dirigált banda, ha a magyar nemzeti Hymnuszt nem kell játszania.

A bandának ezen jóakaró szolgáltatásnépszerűsége normalis viszonyok között nem volna meglepő, mert hiszen ilyen és ehhez hasonló botrányos eseményeknek ezreit fájlaljuk. Ámde a jelenlegi állapotok mellett nem hagyhatjuk szó nélkül ezt a kétségbeejtően megszegyenítő és a magyar nemzet önállósága ellen irányuló tördőfésit.

Hát nem-e páratlan vakmerőség kellett ahoz, hogy most, a midőn a katonai tulkapások miatt a pohár csordultig, az ország nyugalma teljesen földulva, egy újabb merénnyel tetézik a válságot?

Nem létezik sem szerződés, sem törvény, sem egyéb jogszabály, mely legcsekélyebb mérvben indokolná a banda válaszáat.

Tény az, hogy a magyar korona országai s Ő felsége többi országai és tartományai között a paritás elvén alapuló kiegyezés jött létre. A paritás volt a kiegyezésnek a kiindulási pontja, ez annak föfeltétele. Az 1868 XII. tcz. 11 §-a szerint a hadseregnek vezérlete, vezénylete és belserveszetének intézése az e g y s é g e s s é g, tehát csakis az e g y s é g e s s é g megóvása végett Ő felségére bízott.

Ámde a közkereseti, betéti, avagy a részvénytársaságok is megbízzák az ügyvezetőt, avagy az igazgatóságot a társaság ügyeinek egységes vezetésével. Hát vajjon jogában áll-e a megbízottnak oly intézkedést tenni a mely a társaság tagjainak, részvényeseinek érdekeit sértik, vagy jogukban áll-e egyik társaságnak javára nagyobb előnyöket biztosítani, egyiknek nagyobb kedvezményt adni, mint a másiknak? Az erdőben nevedett vadember is azt fogja mondani, hogy nem.

A magyar nemzetnek ugyanannyi joga van a hadsereghez, mint a szerződő fél másik csoportjának. Csakugy képezik annak kiegészítő részét a magyar itjak, mint az osztrákok. Közö-

sen viseljük annak terheit, a mi pénzünkben táplálkozunk és a mi keservesen szerzett pénzeinkből fedezi szükségletét a banda. Hol vagyunk hát az megírva, hogy a hadsereg csupán Ausztria nemzet hiúságának kielégítésére van szervezve, hogy a hadsereg egységességét csupán a Gotterhalte biztosítja, míg a magyar nemzet csak a terhek viselésére van kötelezve és himnusza a hadsereg egységességét veszélyezteteti?

Nyilvánvaló, hogy nem az egységességet féltik, hanem a hegemoniát óhajtják odaát.

Minden alkalmat megragadnak arra nézve, hogy a magyar nemzet önállóságát lábbal tiporják, bemocskolják.

A péterváradfi esetből okulhatnak politikusaink. Be kell látniok, hogy az erőszakos armánynak, szükség esetén erőszakkal kell gátat vetni.

Csak a nagyon szegény, avagy a szűk látókörű ember engedi jogait lábbal tiporni, hagyja magát kizsákmányolni. Az önérzetes, a gondolkodó, rendezett anyagi viszonyok között él ember ember embertársa erőszakosságának ellentáll és alkalmas eszközö-

Szabala meséje.

(Népmonda a Tátrából.)

Irta: **Sienkiewicz Henrik.**

Leültünk a lobogó tűz mellé s hallgatuk a Tátrának azt a különös csöndjét, mely belecsendül az ember fülebe. Közel volt már a pihenés ideje, akkor Szabala felemelte ránczos képét, mely olyan volt, mint egy vén keselyű feje s Milton arczához is hasonlított; egy pillanatig merev szemmel nézett a tűzbe, aztán hozzáfogott elbeszéléséhez:

„Ténsumam kérem, egyszer egy paraszt ember vállára vetette a furóját meg a szekerczójét és dologra indult Novitargba. Ugy Poronin táján hozzája szegődött egy vén asszony. A paraszt egy jóeszü öregember volt: megösmerte, hogy az a halál, s mindjárt azon gondolkozott, hogy hogyan szabaduljon meg tőle. Végre neki gyürközik és lyukat váj egy füzfa törzsökébe. El is készül vele, aztán belenéz.

— Mit nézöl — kérdezi tőle az anyóka.

— Nézz bele te is, ha tudni akarod!

A vénasszony belenéz a lyukba, de semmit se lát, a paraszt ezalatt megfaragott egy jó vastag bükkfa-czölöpöt.

— Semmit se látok benne — mondotta a Halál.

— Eredj, bujjál bele, akkor majd meglátod.

Alig hogy a halál banyája belebujt az

oduba, a parasztember — kérem szeretettel — bedugta a lyukat a füzfa-czölöppel, azután a szekerczójével meg jól beleverte a czölöpöt és Isten hírével utjának indult.

Sok esztendő múlt el azóta s a parasztember még él, mindig él; az emberfia nem haltak; annyian voltak Zakozanében, Fehér-Dunajeczen, Kokolovban, mindenfelé, hogy olyan sok volt az ember, mint az apró fenyőfa az erdőben. A parasztember is megvénült, beköszöntött hozzája a nyomoruság, mert dolgozni nem tudott. Végre megsokalta az életét, kiment a füzfa törzsökéhez és kieresztette belőle a Halált.

Ahogy, kérem, a halál banyája kiugrott a fából és elkezdett kaszálni Zakopanában, Fehér-Dunajeczen, Kokolovban, úgy hullott az ember, hogy kevés lett a hely a temetőben.

A halál banyája beállított egy paraszt-asszonyhoz is — özvegy asszony volt hét gyermek anyja — és elakarta vinni magával. De a gyermekek elkezdtek rimánkodni:

— Ne vidd el az édesanyánkat, ne vidd el az édesanyánkat!

A banyának megesett a szive a gyermekeken, elment a jó Istenhez és azt mondta:

— Édes Uristen, hogy vigyem én el azt a szegény asszonyt, amikor ugy könyörögnek, ugy rimánkodnak a gyerekei, hogy még az én szivem is megesett rájuk?

Az Uristen pedig azt felelte:

Nem én vagyok a mestere az ilyeneknek, hanem a Jézus a mestere nekik. Eredj az Ur Jézushoz, majd megmondja ő, hogyan és miképpen legyen.

A halál banyája oda járul az Ur Jézus szine elé és azt mondja:

— Kedves Uram Jézus, már hogyan vihethném el én azt a parasztasszonyt? Hét árvája sir a kunyhójában; ugy kérnek és rimánkodnak, hogy megesett rájuk a szivem.

Az Ur Jézus pedig rája vetette a szeme pillantását a banyára, hogy az ugy érzi, mintha a szél ütötte volna meg.

— Szaporán a tenger vizébe és hozz ki belőle egy követ!

A banya beleugrott a tengerbe, a fenekéről fölhozott egy kemény követ, kerek formájut, olyat, mint a cipő. Az Ur Jézus pedig azt mondta neki:

— Rágjad!

A halál banyája rágja, harapja — fájnak belé nagyon vén fogai — de végr? mégis kettéharapta — és mit lát benne? Egy piczike kis férget.

Az Ur Jézus pedig ugy, mint előbb, megint rája vetette a szeme pillantását:

— Ugy-e, most látod. — mondotta neki — hogy én tudok erről az apró féregről is, ami a tenger fenekén volt és gondolok rája; és te azt hiszed, hogy az árvákra nem lesz gondom? Eredj! Hozd el az anyjukat!

ket talál a kellő védekezésre. A buta embert kizsákmányolják, a szegény embert az ág is huzza.

Igy van ez a nemzetek életében is. A civilizálatlan, a gyenge nemzetet elnyomják, kizsákmányolják és legtöbb esetben teljes uralmuk alá hajtják, a hatalmasabbak. A civilizált, a nemzeti önállóságának tudatában lévő, az állami létfontartásához kellő eszközökkel rendelkező nemzet mindenkor ellentáll a másik nemzet erőszakosságának, okosan védekezik, a ravasz furtang ellen. Sem a létrejött kiegyezés, sem a tények nem bizonyítják azt, hogy szomszédunk civilizáltabb, erősebb és gazdagabb, mint mi. Semmi okunk tehát a meghunyászkodásra.

Ha Bécsben tisztelni akarják a kiegyezést, ha a szerződő fél köteleesség-szerű jóhiszeműségével és becsületes-ségével akarnak eljárni, úgy be kell látniok, hogy a magyar nemzetnek ez időszertint követelménye, csak egy szerény hányada azoknak a jogoknak, a melyek őt méltán törvényszerint megilletik.

Bizva-bizunk politikusaink energiájában és hisszük, hogy a mostani nagy nemzeti feljajdulás nem lesz gyorsan lobbanó szalmaláng, hanem hatalmas tűzoszlop az és hivatása elhamvasztani a ravaszfondorlaton felépült és a magyar nemzet tekintélyének növekedését akadályozó korhadtt oszlopokat. Hiszük, hogy utoljára szólalt meg ily gyászosan a pétervárad rezesbanda.

Lukács Emil dr.

Uj választások.

Az 1848. évi IV. t.-cz. 6. §-a világosan beszél. Megmondja tiszta magyarsággal, hogy az évi ülést nem lehet berekeszteni és az országgyűlést nem lehet fölösztatni, míg az utolsó évről számadás és következő évi költségvetés iránt nincs határozat hozva.

Ez világos törvény dacára a miniszterelnök mégis fel akarja oszlatni az országgyűlést és új választásokat akar meg-ejtetni.

Állítólag a király is akarná ezt, ha nem ütköznék bele a királyi eskübe, de mivel a hercegprímás ezt esküszegésnek tartja, ennélfogva a király nem akarja. Ugy látszik tehát, hogy az országgyűlés törvény elleni hazaküldése nem fog bekövetni. De ez még sem egészen bizonyos. Először mert nem bizonyos, hogy a király megkérdezte-e a hercegprímást, azután mert nem bizonyos, hogy a hercegprímás mit felelt és harmadszor azért, mert a római pápa minden bün alól feloldozhat előlegesen is és mert most nagyon könnyű lehet támogatás ígérete ellenében egyik vagy másik pápajelölt útján Rómában kieszközölni az abszolucziót. A mi jó királyunk alkotmánytisztelő fejedelem, de ő is ismeri az állami végszükség-törvényt és a lelkiismeret megnyugtató végett nem is oly nagy dolog a mai helyzetben beélni magát azon meggyőződésbe, hogy a végszükség itt van és hogy az állam üdvének törvénye fölötté áll minden más törvénynek. A magyar nemzet ugyan ezt el nem ismeri,

mert csak a koronától függ megteremteni a költségvetést és épp azért gondolkozni kell a szándékolt törvénytelenység megakadályozásáról.

Ha egyszer az országgyűlés föl lesz oszlatva, akkor meg kell ejteni az új választásokat, mert ha a törvényhatóságok megtagadnák a válsztásokat, akkor egy törvénytelen állapotot érvényesítenének. Ez egyenes örültség volna.

A központi választmány tagjai egyesesen bolondok lennének, ha megtagadnák közreműködésüket, mert ők esküt tettek, hogy törvényes köteleességüket teljesíteni fogják tekintet nélkül arra, hogy az új választás törvényes vagy törvénytelen intézkedés folyománya.

Nem valami épüle es beszéd az sem, hogy a képviselőház maradjon együtt és mint országgyűlés működjék a királyi leirat kihirdetése után. Ez tréfának is rosz. Először, mert a képviselőház még nem országgyűlés, a főrendek között pedig renitens nem akad, másodsor mert egy ilyen országgyűlésnek határozatait nem szentesítené a korona sem.

Mi tehát a teendő?

Az új választások úgy látszik elkerülhetetlenek. Maga az ellenzék követelte, hogy kérdezzék meg a nemzetet, hajlandó-e megadni a követelt katonai áldozatokat. Igen ám, de akkor, midőn az ellenzék követelte a választásokat, akkor megvoltak az előfeltételek, volt indennitás, ma azonban nincs. Hogy az országgyűlés ma fölösztatható legyen, szükséges volna egy, legalább október végeig terjedő indennitást adni annak a miniszterelnöknek, akiből harapófogóval sem lehet kivenni azon ígéretet, hogy fel fogja oszlatni az országgyűlést, ha lesz indennitása és hogy a választásokra törvénytelen befolyást gyakorolni nem fog. Érthető tehát, ha az ellenzék idegenkedik a jelenlegi kormány működésétől, habár rövid időre is érvényesíteni. Az ellenzék abeli aggodalma, hogy az országgyűlés együtt nem létét Héderváry a nemzeti akarattal ellentétes czélokra fogja felhasználni, épp oly kevéssé alaptalan, mint ama másik aggodalma, hogy a választások nem lesznek olyanok, mint a legutóbbiak voltak.

Indennitást adni a kormánynak új választások ígérete ellenében tehát nem oly egyszerű dolog, mint ahogy hirdetik; a nemzet nagy kárát láthatja ennek. Mi sokkal jobbnak találjuk együtt tartani az országgyűlést mindaddig, míg a reudes működés lehetőségére nem lett minden eszköz és mód megkísérelve. Az új választások legalább három hónapot vesznek igénybe. Ezt az időt talán még meg lehet menteni. A választások nagy izgatottságot okoznak, ettől az országot talán még meg lehet kimélni. A két országgyűlési időköz alatt a kormány végszükség jogezimén törvénytelenül soroztathat és ujonezoztathat.

De ha a kormány mégis beváltja a fenyegetését és ex lexben akarja fölösztatni az országgyűlést, akkor ennek ellent kell állani törvényes formában. Ez a törvényes forma pedig nem lehet más, mint az országgyűlést berekesztő királyi kézirat kihirdetésének megtagadása. Ezt az eljárást törvénytelennek nevezni nem lehet, mert nincs magyar törvény, mely kötelezné a képviselőház elnökét a kihirdetésre. Addig pedig, míg a királyi üzenet kihirdetve nincs annak nincs hatálya.

A kihirdetett királyi leiratot tudomásu kell ugyan venni, de a kihirdetés megtagadása csak az alkotmányos gyakorlatba ütközik és még csak nem is tiszteletlenség, mert az országgyűlés egyenrangu tényező a koronával és a mint a korona a szentesítés megtagadása által kritizálhatja az országgyűlés

ténykedéseit, úgy az országgyűlést hasonló jog illeti meg a korona tényeivel szemben.

Szomorú volna, ha ezen közjogi elméletet gyakorlatilag kellene alkalmazni, de még szomorubb volna, ha nem akadna olyan képviselőházi elnök, akinek nem volna elég bátorsága megtagadni egy törvénytelen intézkedés kihirdetését.

Nagy és nehéz, de egyszersmind nemes és hazafias feladatot kell tehát majd megoldania — Apponyinak, ha ugyan e feladat elől meg nem szökik.

Néhány szó a hegedűoktatásról. *)

Füredi Józseftől.

Mint a hegedű paedagogiának 13 év óta egyik szerény törekvő művelője, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy az igazgatóm felhívására a hegedűtanításán szerzett tapasztalatomról, valamint a tananyag czélszerű megválasztásáról rövid közleményt írjak. Szívesen foglalkozom ezen hálás témával azon reményben, hogy ezáltal a hegedűtanításnak szolgálatot tehetek.

Tudvalevő ugyanis, hogy a természetadta tehetséget is csak jó iskola és alaposan képzett, tapasztalatokban gazdag mester képes teljesen kiaknázni. Sajnosan tapasztaljuk azonban, hogy a mai modern világban erre súlyt nem helyeznek; hanem elegendőnek vélik azt, ha gyermekeiket olcsón bandisták és egyéb kontárokkal taníttják. Pedig ezeknek fogalmuk sincs a legfontosabb szabályokról, mint p. o. a vonó tartásáról és vezetéséről, melytől a hangszínezés függ; a hegedű és ujjak tertásáról s egyéb szabályokról; hanem minden rendszer nélkül oktatnak s nemhogy képeznének, de határozottan rontanak s nem egy igazi tehetséget ölnek meg csirájában a hazai zeneművészet kárára. Nálunk boldog holdogtalan tanít, ha kottából vagy anélkül néhány táncdarabot valahogy el tud játszani.

Annál sajnósb ez az állapot, mert mert általában el van ismervé, hogy a magyar ember lelke igen fokékony, különösen a hurosszerek iránt, úgy, hogyha teljes súlyt helyezne az alapos és komoly irányra, zeneművészetével a többi művelt nemzetekkel is versenyezhetne. Ámde ezt csak úgy érhetjük el, ha a kontárkodást teljesen kiküszöböljük, a cigány kultuszt pedig egészen elkülönítjük az abszolút becsü müzenétől, mert csak ez alkalmas a komoly és beható tanulmányozásra és művészi tökély elérésére; a tanítást pedig nem kontárookra és cigányokra hanem zeneileg képzett tanerőkre bizzuk. A cigány muzsika kultuszt hagyjuk csak a cigány, áldott jó kezében! — mi pedig igyekezzünk lépést tartani a művelt nyugottal és kultiváljuk előszeretettel a klasszikus müzenét, mert csak ez az egyedüli út a művészi tökély elérésére s ez vezethet együtal a magyar müzene kialakulására is.

A szláv népek általános műveltség szempontjából bármennyire hátra vannak is, de azért már régibb idő óta saját nemzeti müzenével dicsekedhetnek; a legujabb időben pedig e téren vezetnek (p. o. Tschai-kowszky, Dvorzák, Smetana stb.) Ezenfelül a paedagogia terén is meglepő eredményeket tudnak felmutatni.

Ennek biznyságául felhozhatom p. o. Sefcik Ottó prágai zenedei tanárt, a kitünő paedagogust, aki néhány év óta jobbnál jobb hegedűsökkel ajándékozta meg a világot. A

*) A debreczeni zenede évkönyvéből közöljük e figyelemreméltó érdeemes sorokat.

gyorsan világhírré vergődött Kubelik Jánost, kit némelyek Paganini utódjának tartanak, szintén ő képezte ki saját eredeti methodusa szerint megirt s gyorsan célra vezető műveivel, melyeket 2 év előtt mi is bevettünk zenedénkbe s azóta megépő eredményel tanítjuk. Ugyanis mindig azon cél lebeg szemem előtt, hogy a hegedű paedagogiának újabb és újabb irányait, methodusait megismerjem s amennyiben azokat helyeseknek és célszerűeknek találom — gyakorlatilag is kipróbáljam növendékeimen. Így a Sefcik műveivel is kísérleteket tettem, melyeknek paedagogiai becsét e helyen bővebben méltatni érdemesnek vélem. Ezek a speciális, száraz, de nagyon hasznos művek tisztán csak technikai célt szolgálnak; de ezen cél elérésére a legjobb tananyagnak mondhatók. Ezen műveket másféle tanulmányokkal párhuzamosan kell tanulni, a mint a szükség megkívánja.

A Sefcik műveiből mi a következőket illesztettük tantervünkbe: 2. mű. A vonóképzés iskolája; 7. mű. Trilla előgyakorlatok; 8. mű. Fekvésváltoztatási és hangsorozati előgyakorlatok; 9. mű. Kettős fogású előgyakorlatok; 1. mű. A hegedűképzés iskolájának 3-ik és 4-ik füzet.

Ezek a művek bámulatos szakavatottsággal vannak megszerkesztve s tapasztalásom alapján állíthatom, hogy tervszerű célirányos használatuk által észrevétlenül juthatunk a technika birtokába. Különösen célszerűeknek bizonyultak rozsul vezetett tanítványok helyrehozásánál. Ilyen esetben a Sefcik-kúra néha már rövid idő alatt is eredményre vezetett.

A vonóképzés iskolájában (6 füzet) 4000 különféle vonásnemet találunk, melyek a jobb kezét mindenféle hangszínezésre képesítik. Mert a hangszínezés csaknem egészen a vonótól függ s ennél fogva a vonó azt teszi a hegedűsnek, amit az eset a festőnek. A trilla előgyakorlatok (2 füzet) erősítik, ruganyossá teszik az ujjakat és szép, gyöngyöző trillát s tremolót eredményeznek.

Egészen új methodus szerint van megírva a kettősfogás és fekvésváltoztatás iskolája, melyhez hasonlót eddig még nem írtak. Mindegyik 3—5 soros, előjegyzés nélküli (tisztán C dur) gyakorlatokból áll, melyek az összes hangnemekben játszandók, mialtal a kettősfogások, illetőleg fekvésváltoztatások, csuszások s a legbonyodalmasabb ugrások elsajátíthatók. Ezenfelül ezek a gyakorlatok a hallást is tökéletesítik.

A hegedűképzés iskolájának 3-ik és 4-ik füzet felőli az összes mesterfogásokat és ezenkívül bővülkedik eredeti, új fogásokban is, melyek kitűnő előgyakorlatokat képeznek a Paganini és más e fajta nehéz kompozíciókhoz.

Meg kell azonban jegyezni, hogy tehetség nélküli tanítványból a legjobb mester és legezészerűbb tananyag sem nevelhet hegedűst. Ahhoz pedig, hogy valaki a hegedűt jól, vagy plane művészileg kezelhesse, sok feltétel szükséges. A legfőbb feltételek közé tartozik a tökéletes hallás és a hegedülésre praedesztinált kezek. Akinél ezen feltételek hiányoznak, annak nem érdemes hegedűlni tanulni. Ismétlem: a halláson kívül rendkívül fontos az, hogy a kezek milyen hangszernek a kezelésére legalkalmasabbak. Ezért tehát ha van is valakiben zenei hajlam, ebből még nem következik az, hogy akármilyen hangszeren kiképezhesse magát. Számtalan eset bizonyítja ezt. Erről magam is meggyőződtem több tanítványomnál, akik, miután a hegedüléssel nem boldogultak, a zongora, illetőleg gordonka tanulást ajánlottam nekik, melylyel aztán a legtöbb esetben célt is értek. Akadnak aztán olyanok, akik képtelenek elsajátítani a zongorázást, míg a hegedülésben sokra viszik. Sőt volt

nekem növendékkoromban egy osztálytársam, aki a zongorázást és hegedülést párhuzamosan tanulta s ámbár egész tökéletes ha lása volt, néhány évi tanulás után sem tudott tisztán hegedűlni, melylyel e miatt fel is hagyott; míg a zongorázásban művészetig vitte s ez idő szerint a nemzeti zenede tanártestületének egyik jeles tagja. Az tehát, hogy valaki melyik hangszeren viheti sokra, főleg a kéz konstrukciójától függ, mely némileg az egyéniség kifejlődését is befolyásolja. Ép ezért kívánatos, hogy a zenetanárok a kéz anatómiájával is tisztában legyenek.

Mindezen tüneteket csakis lelkiismeretes, tapasztalt, jó mester képes felismerni. Ugyanazért és abszolút szép műzene érdekében óvakodjunk a kontárokotól és bízzuk a tanítást alaposan képzett, művészelkü mesterekre, mert csak ezek képesek a tehetséget a helyes és megfelelő irányban fejleszteni és kiaknázni.

A vízvezeték és csatornázás.*)

A fenti cím alatt megjelent cikkekre az igen tisztelt szerkesztő Ur megtette ugyan az Ő megjegyzéseit és észrevételeit! — De én egy alapos irányelvet nem látok benne. Csakhogy azt hangoztassuk a legnyomatékosabban, Debreczen csatornázás nélkül már nem lehet el! — ez még nem ok arra, hogy a vízvezetékét létesítsük.

Bocsánatot kérek, az én cikkemben egy árva szóval sem mondtam azt, hogy Debreczen csatornázás nélkül legyen, és hogy köztünk melyikünk gondolkozik helyes irányban azt csak az utókor lesz hivatva megírni!

Azon naiv érvelést nem a vízvezeték ellen hoztam fel, hanem a fétszázad előtti Debreczen nagyfaluvá degredálására, (akkor nem volt pótadó, sem víz adó, mely ugyan még ma sincs, de lesz!) hogy ha pedig 100 év múlva sem lenne nagy bajuk a debreczeni polgároknak, ha nem lesz vízvezeték, akkor kérdem tehát, miért van hat bajuk most? és miért gátolná Debreczent a vízvezeték a korszerű haladásában.

Hogyha nem a két emeletes sem az egy emeletes házaknak kell a vízvezeték, miért van hát oly égető szükség most rája? Egy szóval sem mondtam az előbbi cikkben azt, hogy a közgyűlés tagjai közül csak egynek is valami mellék gondolatai is lettek volna, mikor a vízvezeték létesítését megszavazták! engemet is csak a városom iránti szeretet és annak gazdasági fejlődése vezetett azon cikkem megírásához.

Azt, hogy az előirányzott összeget keveseltem, nem kell, hogy valaki nagy szakértő legyen, csak a 2x2-t tanulja meg, de mindennek dacára, miután nem is egészen laikus, fenntartom állításomat a szakértőkkel szemben is.

Hogy víz nem volna, azt én sehol sem mondtam, sőt azt állítottam, hogy a természet rakta le helyettünk a vízvezetékét a föld gyomrába, ámbar nem csövezetékben, de szabadon, melyhez furások által könnyen és elég olcsón hozzáférhetünk!

Egy általában nem látom be, hogy miért fájjon az én fejem azért? — Csak másoknak ne fájjon annak idején, ha az előirányzott összegből majd nem lehet a vízvezetékét előállítani.

De igen is fájhat majd a fejünk nem csak nekem, de minden debreczeni polgárnak is, ha még a 16. millios kölcsön is el fog fogyni, és még sem lesz teljesen kifizetve.

*) Fenntartjuk magunknak, hogy legközelebb erre a közleményre is megtegyük észrevételeinket.

szen, sem a vízvezeték sem a csatornázás! (ki futja majd a pótadó!) és lesz akkor mindenre fedezet.

A mi pedig, azt illeti hogy mily gyengék az én érveim annak elbírálását Debreczen polgárságára bízom.

És hogy szükségtelen a csöveken vezetett vízvezeték Debreczenben azt a nézetemet most is fentartom! Arra pedig hogy ma már ott tart Debreczen lakosainak száma hogy csatornázás és vízvezeték nélkül el sem lehet képzelni, ezt vagyok bátor mondan, hogy vannak meg Debreczennél nagyobb városok is, a melyek társadalmilag és gazdaságilag erősebbek és fejlődőttebbek Némethonban, a hol sem csatornázás, sem pedig vízvezeték, még mai napig a huszadik század dacára sincsen, és azért igen egészséges emberek laknak benne.

Az mind attól függ, hogy mily intézkedései vannak a városnak ezen a téren!

Például azt az ürületet, melyet egy torf-mull szerkezetű Clozet szagtalanít időnként még drága pénzen is megveszik és kiviszik a ssját szántó földjükre, és a legjobb trágya gyanánt használják; ha hegyes vidéken fekszik földjük puttonban hordják a hátakon fel a hegyre, a trágya levét, ott egy külön gödörbe folyik, kiszivattyúzzák és locsolják vele földjüket.

Ezeket csak azért tartottam szükségesnek elmondani, mivel oly nyomatékosan az lett hangoztatva, hogy el sem lehet már képzelni, Debreczen városát vízvezeték és csatornázás nélkül, sőt enélkül előhaladásban meg van gátolva.

Koránt sem vagyok ellensége a vízvezetéknek sőt semmi néven-nevezendő, a korrallal haladó intézménynek. — Csak hogy a tek. tanács által tervezett helyett más módszerben és talán sokkal is olcsóbb kivitelben és a mi szintén lényeges magunkhoz illő nyugottabb tempóban kívánom én ugyan azt — a vízvezetékét és csatornázást, megvalósítani.

Hennel Sámuel.

Felhő Rózsi sajtópöre egy színházi levél miatt.

Az aradi kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt tegnap érdekes tárgyalás volt kitűzve.

Az Aradi Friss Ujságban 1901. évi október hó 13-án megjelent egy cikk „Színházi levél a szerkesztőhöz” címmel, melyben az aradi színház akkori primadonnájának, Felhő Rózsinak, a kl véletlenül épp most Aradon vendégszerepel, szinpadi viselkedése, szereplése és különösen öltözködése tétetett kemény bírálat tárgyává s a többek között a cikkben szó volt egy ugynevezett toalett-katasztrófáról és egyebekről.

Felhő Rózsi sértve érezte magát a jelzett cikk többrendbeli kifejezése által és sajtópert indított az aradi kir. ügyészségnél.

A kir. ügyészség közérdeket nem látván fennforogni, a vád képviselőjét nem vette át s így — miután a vádat magánvádoló fenntartotta — a vizsgálóbíráóság elrendelte a vizsgálatot Hunyár Algernon aradi hírlapíró ellen, aki, mint a cikk szerzője, jelentkezett és a felelősséget elvállalta.

A főtárgyalás ezen ügyben mára volt kitűzve az aradi kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt, melynek tanácsában Fábán Lajos dr. kir. ítélő táblai bíró elnökölt.

Vádlott, a kit dr. Sugár Jenő védett,

személyesen jelent meg. A bájos diva bár jelenleg véletlenül éppen Aradon tartózkodik, a tárgyaláson nem jelent meg, hanem magát dr. Czédly Károty ügyvédje által képviseltette.

A tárgyalás megnyitván, vádlott elismeri, hogy a kérdéses cikknek ő a szerzője, egyszersmind azonban a sértett primadonnával szemben egy teljes elégtételt magában foglaló lovagias nyilatkozatot tett.

Sértett képviselője erre a vádat visszavonta és kérte az eljárás megszüntetését. A kir. törvényszék erre a büntető eljárást nyomban megszüntette és a megszüntető határozatot kihirdetvén, az ügy befejezést nyert.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, kistemplomban Jánosi Zoltán lelk., újtemplomban Szombathi István n.-szalontai segédlelk., ispotálytemplomban Csighy Andor segédlelk., csapókerti imaházban Kovács János isk. felügyelő.

Délután 3 órakor a nagytemplomban bibliai magyarázatot tart Uray Sándor püspöki segédlelkész.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Máté Károly segédlelkész végzi.

Thaly Kálmán lemondása.

Thaly Kálmán dr. városunk első kerületének nagyérdemű képviselője Gasteinből a következő táviratot küldte Kossuth Ferencnek:

»Eljárásod t helyeslem. Veled tartok. Kérlek, je entsd be pártkörünknek diszelnökségről való lemondásomat.

Thaly Kálmán.

Simonffy Imre diszpolgári oklevele.

Simonffy Imre királyi tanácsos, nyugalmazott polgármester diszpolgári oklevelének szövegét tegnap állította össze Vecsey Imre főjegyző. A pompás diszoklevelet, amelynek könyvkötői munkáját Dávidházy Kálmán könyvkötő készítette, legközelebb átadják a nyugalmazott polgármesternek.

Kinevezés.

Kovács József polgármester Nagy Gábor polgármesteri irnokot a városi mérnöki hivatalhoz igtatónak kinevezte.

Az iskolák segélyezési ügye.

A város tanácsa tegnap délelőtt 10 órától déli fél 1 óráig Kovács József polgármester elnöklése alatt ülést tartott. — Az ülésen előterjesztést tettek, hogy kéressék meg a belügyminiszter, hogy a felekezeti iskolák segélyezésére közgyűlésileg megszavazott — de végleg eddig jóvá nem hagyott — összegből, annak végleges jóváhagyásáig elemi iskolai cselokra 120.000 korona sürgős felhasználását engedje meg. A tanács hosszas megbeszélés tárgyává tette az előterjesztést s abban állapodott meg, hogy

nevében Oláh Károly közművelődési tanácsost küldi a miniszteriumba, ki is ott ez irányban előszóval tegyen előterjesztést s a mennyiben arra nézve a miniszteriumban hangolva volna, csak azután teszik meg e tárgyban a formális felterjesztést, Oláh Károly tanácsos ez ügyben különben — sürgősségénél fogva — haladéktalanul a fővárosba utazik. A tanács ezenkívül tegnapi ülésében folyó ügyeket intézett el.

A dandárparancsnok itthon.

Kaffka Ignác tábornok dandárparancsnok Nagyváradról, hol az ott állomásozó honvédezek felett tartott több napi szemlét, Debreczenbe hazaérkezett.

Rákóczi-ünnep a Nagyerdőn.

Leidenfrost Ármán pirotechnikus holnap Rákóczi-ünnepélyt rendez a Nagyerdőn. Az ünnepély délután veszi kezdetét a Leveles háta megett — sátrak, hajóhinta, póznmászás, zsákb futás mulattatják a közöngget. Este nagy tűzijáték tizenkét érdekes programszámmal. A belépő díj 1 korona, 60, 40 és 20 fillér.

Az anyakönyvvezető szabadságon.

Ma kezdte meg Oláh Imre m. kir. áltami anyakönyvvezető egy hónapra terjedő szabadságát, melyet földesi nyaralójában fog eltölteni. Távolléte alatt Jánossy Lajos h. anyakönyvvezető és Nagy Gyula helyettesítik.

Hogyan növelik a szocializmust Debreczenben.

A szocializmust mint az ösmeretes, legjobban növeli az a viszony, mely munkás és munkaadó között fentforog az esetben, ha a munkaadó nem tekinti embertársának a munkást, hanem rabszolgájának, kivel kényekedve szerint gorombáskodhatik. Az ilyen bánásmód, különösen ha azt intelligens, diplomás ember eszeleksi nagyon is megrovandó, mert épen intelligenciájánál fogva elvárják tőle, hogy humánusan bánjék a munkásokkal. Ennek ellenkezőjéről veszünk hirt most. A debreczeni gépjavitóműhely egyik munkásának, aki kárpitos, nem lévén dolga, szabadságot kért. (Fizetést az idő alatt míg nem dolgozik nem kap.) A kárpitos jelentkezett a munkavezetőnél, ki a kért szabadságot megadta, kiállította erről a szokásos írást és átadta a kárpitosnak, hogy láttamozás végett adja át az egyik mérnöknek. A munkás bement a mérnök szobájába, illedelmesen köszöntötte. A mérnök azonban kit a munkások nem kedvelnek, mert nagyon is lenézőleg bánik velük, ügyet sem vetett reá, jó 10 perczig várakoztatta. Végre nagy kegyesen észrevette, de kifogásolta, amiért előtte nem áll „haptákba“ a kárpitos. A fejlemények vége gorombáskodás volt a mérnök ur részéről és végül a mérnök bejelentette a szerinte vele szemben „tiszteletlenül“ viselkedő munkást a felügyelőnek, kit 5 k.birsággal sujtottak. Felhívjuk erre az esetre a humanitásáról általánosán ösmert Tolnay üzletvezető figyelmét, ki bizonyára gondoskodni fog arról, hogy

egyes, magukat nagynak képzelő segédmérnököskék tanulják megbecsülni a munkás embert is és eljárásukkal ne segítsék elő a szocializmust.

Hirek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Nagy Dezső—Márton Borbála, Schlachta János—Király Róza, Ilés Tódor—Kecskés Zsuzsanna, Erdei Gábor—Giraschek Róza, Pap Sándor—Béres Mária, Szilágyi Mihály—Kardos Julianna, összesen 6 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentettek be: Fodor Ferencz 22 éves csizmadia segéd, Herczeg Irén 37 éves, Luchs Albert 63 éves hivatalnok, Kancza József 74 éves apoldai szegény, Bujdosó Erzsébet 6 hónapos, Csáki Róza 5 hónapos, özv. Nagy Sándorné Tóth Julianna 71 éves, Zagyva István 6 hónapos, Léhman Mária 18 éves, Schmechendorf 3 napos fiu (utónevét nem kapott) Tóth János 32 éves rendőr, Gellén Eszter 1é hónapos, Grigássy Miklós 6 hónapos, Szabó Piroska 3 éves, Deák Mária á éves, B. gi József 9 hónapos, Zs. Nagy Jánosné Bajusz Julianna 18 éves, Szász Gáborné Nagy Zsuzsanna 58 éves, Konya István 8 hónap, özv. Dancs Gáborné B. Nagy Julianna 53 évez, Barna Irén 8 napos. Szellák Pál 12 napos, Kis Gábor 55 éves napszamos, Markovich Mária 68 éves szegény h. apolt, Barkasi György 36 éves kocsis, Kátóna Jánosné Mátyus Julianna 54 éves, Magyarai Lajosné Jónás Mathild 22 éves, Szikszai Erzsébet 2 napos, Pollacsek Fülöp 78 éves, Rác György 37 éves napszamos, Schuller Gizella 6 hónapos, Özv. Faragó Vilmosné Somogyi Ida 68 éves, Rottman Piroska 3 éves, Kronovszki Imre 17 éves czipész segéd, Nemeti Lajos 9 hónapos, összesen 37. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 48 születést (22 fiu 26 leány) jelentettek be, úgy a születések e héten 11-el multak felül a halálozásokat,

Elütötte a kisvontat.

Majdnem végzetessé váló csinyt követett el tegnap Joga János. Több pajtásával azzal szórakozott, hogy az öntöző kocsira hátul felkapaszkodott és mikor a kocsis észrevette leugrot. — Egy ilyen leugras alkalmával Joga János arra felé ugrott le, amerőről a kisvontat közeledett. A gyermeknek már nem volt annyi ideje, hogy félreugorjék, de szerencsére a mozdony nem ment rajta keresztül, hanem csak félredobta. Horzoslánál nagyobb baja nem történt.

A debreczeni szocialisták Héderváry ellen.

Tegnap délután az utcasarkokat apró piros falragaszok lepték el. A debreczeni szocialdemokrata-párt elnöksége ragasztatta ki a hirdetményeket. Felszólítja a kisipari, mezőgazdasági munkásokat, munkásnőket, hogy vasárnap délután 3 órakor tartandó népgyűlésen jelenjenek meg az Otthon-vendéglő ndvarán. A népgyűlés tárgya a munkás nép helyzetének megbeszélése lesz. A falragasz erős hangon ront neki Héderváry miniszterelnöknek. A népgyűlésen, mint hirlík, a budapesti központ több vezető szocialistája is részt fog venni. A rendőrség részéről Szombathy János fogalmazó lesz jelen az ülésen.

Üzlet felosztás.

Minthogy jelenlegi kereskedésemet felosztatom, a még raktáromon levő összes áruimat gyári áron alul is, nagyon olcsó árakon árusítom el. A midőn ezen alkalmi vásárlásra a t. közönség b. figyelmét felhívom, ajánlom magamat

kiváló tisztelettel **Mayering Gyula**

kézmű, rövidáru kereskedése kistemplommal szemben, Piacz-utca.

➡ Az üzlethelyiség kiadó. — Felszerelés eladó. — Az árukészlet együtt is eladó. ➡

Debreczen város legrégibb számadásai.

Városunk történetének kedvelőit azt hisszük érdekelni fogja az a hír, hogy Debreczen város házipénztárának legrégibb számadásai, amelyek eddig ismeretlenül lappangottak a számvétség levéltárában, s amelyek a város 1676—1684 évi háztartásával ismertetnek meg bennünket, egész terjedelemben napvilágot láttak most az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kiadott s dr. Kardos Ferencz pozsonyi jogtanár által szerkesztett Magyar gazdaság történelmi Szemle idei 5—6-dik füzetében. E számadások rendkívül becses adatokat tartalmaznak Debreczen kulturtörténetére vonatkozólag. Ugyancsak az idézett Szemle idei 7—10-dik füzetei fogják közölni azt a terjedelmes tanulmányt Debreczen városnak a török uralom végén (1660—1692) való háztartásáról, amelyből lapunk is hozott már mutatóványt s a jövő héten ismét hozni fog.

A rendőrség figyelmébe.

Nincsen talán az egész országban még egy olyan város, amelyiknek piacza oly rendezetlen lenne és a piac rendben tartására olyan kevés figyelmet fordítanak, mint Debreczenben. Meg van ugyan már a szabályrendelet, vagy másfél év óta fenn is van a miniszteriumban, de nem igen intézkednek, hogy mielőbb jóváhagyják. Most is felháborító esetről vettünk tudomást. Debreczen egyik legszebb és legszeleesebb utcáján a Rákóczy utcán történtek meg az alábbi felháborító dolgok: A vidéki elárúsítók a Rákóczy utcát tömegesen lepik el, ahol zöldséget árulván, temérdek piszkot hagynak maguk után. De ez még csak megjárja! Hanem az utóbbi időkben a zöldséges szekerekkel már a járdára is felmentek és ott óriási piszkot csinálva, megzavarták, sőt sokszor lehetetlennek teszik a közlekedést. Hozzá még a hajnali órákban oly nagy verekedést és lármát csapnak, hogy az ott lakók képtelenek aludni. Panaszos sorokat kaptunk ügyben, amelyben arra kérnek bennünket, hogy szóljunk fel a közlekedés, rend, tisztaság érdekében. Reméljük, hogy a rendőrség intézkedik ebben a botrányos ügyben. Küldjenek ki egy biztost, aki jelölje meg a határt, ahol szekereknek állni lehet. Mert ez az állapot tűrhetetlen.

Új bélyegek.

A hivatalos lap legutóbbi száma azzal a hírrel lepi meg a közönséget, hogy a pénzügyminiszter ur bélyegek készítését határozta el. Pedig csak nemrég, 1898. július 1-én léptek forgalomba az új bélyegek, de ugylátszik azoknak a kora lejárt. Ez év október 1-től ugyanis új bélyegjegyek jönnek forgalomba. A régi bélyegjegyek mellett, — abból a célból, hogy a bélyeglerovás egy jeggyel könnyebb legyen — új fajta bélyegjegyeket is hoznak forgalomba, így: 26 fillérest, 38 fillérest, 64 fillérest, 1 korona 26 fillérest, 1 korona 88 fillérest, 2 korona 50 fillérest és 3 koronást. Ezek szerint összesen harminczötféle értékfokozatu bélyeg

lesz. Az összes bélyegjegyek egyformán 29 milliméter széles és 35 milliméter magas alakban, a fillér és koronaértékűek rajzban háromféle alnyomattal és háromféle bélyegképpel, a vegyes értékűek pedig egyféle alnyomattal és bélyegképpel külön 35 féle színben nyomva kerülnek forgalomba. A jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek 1903. évi október hó 31-e után 1903. évi október 31-ig árasíthatók s teljes érvénnyel használhatók. 1903. évi november hó 1-ével azonban forgalmon és érvényen kívül helyeztetnek s e naptól kezdve kizárólag csak az új bélyegjegyeket szabad használni és árusítani.

Osztrák pimaszkodás.

Valahány lapja van a császárvárosnak, mosdatlan, piszkos szájjal most mind bennünket gyaláz, magyarokat. Napilap, hetiújság, folyóirat mind köpköd és rugkapalózik. A mi pornograf Figarónk kenyeres társa, a mocskos „Wiener Carikaturen“, ahelyett, hogy mizitelen alakjaival igyekeznek továbbra is az ocsmánykodást terjeszteni hazájában, szintén beáll azok sorába, a kik a magyart ugatják. — Az ily szenny-laptól mit sem kellene komolyan vennünk, de az az ocsmányságban fetregő hetilap sehol sem hiányzik nálunk sem a jobb kávéházakból. Legutóbbi számában a legnagyobb arcátlansággal tolokozik közelünkbe ez az ujság. Átkozott fajnak, csuszó mászó féregnek nevez bennünket, mivel hogy nem szeretjük hallgatni a „Gotterhalté“. Ha nem szeretjük — folytatja a pimaszkodó osztrák — hát siketüljünk meg és imádkozunk kellene minden éjjelen hogy („Gotterhalte“) az istee tartsa meg a császárt, ki belőlünk magyarokból, a senkiből és semmiből valamit csinált. Majd meg így zengi tovább dalát a hülye osztrákja: „Ha a magyarok egyedül állának ha elszakadnának tőlünk, úgy kénytelenek volnának koldulni jönni hozzánk a pusztákról!“ A „Wiener Carikaturen“ egyik megtébolodott agyu lantosa zengi mindezt rólunk versben, ékes bécsi dialektusban. Annýira otromba, annyira pimasz ez az osztrák tolokozás, hogy komoly szót alig érdemel. Minden magyar kávéház tulajdonostól elvárjuk, hogy ezt a szennylapot a jövőben elutasítsa. Felhívjuk reá a kormány figyelmét is abban a reményben, hogy ezt az ujságot kitiltja az országból.

Kedélyes-estély.

A magyarországi czipész csizmadia munkások és munkásnők helyi csoportjának vizsgálmi-bizottsága folyó évi július hó 19-én azaz vasárnap este, az „Otthon“ kávéház kerthelyiségében, rossz idő esetén az étteremben, dal, szavalat, nemzetközi világposta és polgári házassággal egybekötött kedélyes-estélyt rendez. Kezdeté este 7 órakor.

Köszönet.

Mindazon barátainak és ismerőseinknek, valamint a debreczeni dalegylet karnagyának és működő tagjainak, kik megboldogult édesanyánk özv. Kálmán Lőrinczné Gvulay Juliánna végtisztesség tételén megjelenő-ökkel bánatunkat oszlatni szivesek voltak, és uton mondunk halás köszönetet. A gyászoló család.

Az ország népesedése.

Az országos statisztikai hivatal legújabb jelentése, a mely május hónapról ad számot, első részében valamivel kedvezőbb az előbbieknél. Máj. hónapbaa kevesebb gyermek született ugyan mint tavalyi év ugyane hónapjában, de sokkal kevesebb ember halt is el, úgy hogy az ország lakosságának természetes gyarapodása az idén nagyobb volt mint tavaly. Született május hónapban az idén 59,567 gyermek, meghalt 42,980 ember, a szaporodás 16,587 lélek; 2600-al több, mint tavaly ebben a hónapban. Már a házasságok statisztikája megint szomorú. A szép május hónapban mindössze 14,423 pár ment az anyakönyveshez, 1600 párral kevesebb, mint amennyi tavaly májusban esküdött. Annál nagyobb volt az utlevelet kérők serege. 18,558-an kívánczok idegenbe, hatezerhatszázkilencvenhatal több, mint tavaly májusban. A legtöbb most is a tengerentúlra ment.

A poéta és a politika.

Szaboleska Mihályról az országos nevű poétáról azt irtuk egy temesvári lap nyomán, hogy nemzeties kormányparti programmal fölléptetik Khuen-Héderváry miniszterelnök ellenjelöltjeül Temesvárott. A költő Vajdaszentiványról, ahol nyaral, erre levelet irt szerkesztőségünkhöz megczafolva benno az említett hirt Levelében a többi közt ezt írja:

Először is én nem vagyok — és ha a jó Isten megsegít nem is leszek soha — politikus. Másodszor semmiféle nemzeti színű jelzővel, — mondjuk enybitő körülményekkel körülakottan sem lennék soha kormányparti politikus. Az én politikai eszményeim országom nem ebből a világból való. Harmadszor és utoljára, ha politikus és — horribile dictu — kormányparti politikus volnék is: akkor sincs joga senkinek fentenni rólam azt az emeletesen, sőt örületesen nagy ostobaságot, hogy aktiv miniszterelnökkel szemben ellenjelöltséget vállaljak Temesvárott. Az ily nagyzási hóbortokra — sem a politikában, sem egyébbütt — az én jámbor, parasztikus gondolkodásom — nem kapható.

A milliomos leány szerencsége.

Az aradi durgazdag Neumann-család egy fiatal hölgy tagja, kinek családja néhány millió korona vagyon boldog birtokosa, — Neumann Margit kisasszony az osztálysorsjegyek legutolsó húzásain több ezer koronát nyert. Valóban megható naivsága a szerény szerencsének, hogy áldását éppen oda ontja, hol előtte biztosan játszó, spekulatív szellemek már szilárdan megvetették azt az alapot, melyet ő a furfangos szerencse egy ilyen különös ajándéka meglehetne — szegény embereknek. Hogy milyen érzelmekkel fogadhatta a véletlen e különös játékát a kisasszony, nem tudjuk, de — kiszivárgó hírek szerint csupán a szerencse e hódolatával akar meglegedni s a nyert pénzt egy szegény leány kiházásására akarja fordítani.

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Pályázati hirdetés!

Debreczen sz. kir. város közönsége által, a homonnai m. kir. állami fa ipar szakiskolánál az 1903/4 iskolai évtől kezdődőleg 4 évi tartamra tett alapítvány tárgyában figyelmeztetnek és felhívják a pályázni kívánók hogy pályázati kérvényeket a megküldött s a közlevéltárban megtekinthető értesítő X-ik fejezete értelmében felszerelt kérvényeket a f. évi július hó 20 napjáig Bészler Károly tanácsnok árvaszéki elnökhöz annyival inkább terjesszék be mert a későbbben beérkezendő kérvények figyelmébe vétetni nem fognak. Debreczen, 1903. július 3. A városi Tanács.

Ágyugolyók a püspök udvarán.

Mint Temesvárról jelentik, Német József püspök lakóháza udvarán délelőtt fél-tízkor 3 vak ágyutöltés robbant föl, de kárt nem okozott. A városban dinamit merénylet híre terjedt el és nagyizgatottságot keltett. A vizsgálat kiderítette, hogy a lövések a tüzérszékünyéből lövőgyakorlat közben repültek át a több ezer méter távolban levő ház udvarára.

A katona-hóhér büntetése.

Henning kapitányt, aki alárendeltjeivel kegyetlenül bánt és ezt tanuk igazolták, haditörvényszék elé állították, amely öt hét hónapi várfogságra ítélte. Ez igazságos ítélet. Szenvedjen az állatias természetű katonatiszt, aki a legénységet barmoknak tekint. Eddig tehát rendben megy a dolog. Henning kapitány megkapta a méltó büntetését. Csak egyben csalódnak, akik kárörömmel olvassák ezt a híradásunkat. Abban tévednek, hogy végre az osztrák armádiát szállta meg a jó lélek és ott büntetik ily példásan a hóhérkezü tiszt urakat. Az örömei korai, mert Henning kapitány a rendsburgi (németországi) haditörvényszék előtt állt bírái elé és ott nyerte el igazságos büntetését. Az eset Németországban történt. Nálunk ezentul is vigan kegyetlenkedhetnek a katonatisztek, egy hajuk szála sem fog meggömbülni. Az osztrák armádiában az ágyu elé fogott lovat többre becsülik, mint a legénységet. Ott ezentul is kardlapozzák a szegény közembereket. Vajjon mikor fogják már a gombamód tenyésző osztrák Henningeket is hét havi várfogságra itelni a legénységen elkövetett kegyetlenkedésekért?

A kit a forgószél fölkapott.

Különös eset híret jelentik nekünk a szabolcsmezei Kemece községből. Az aratók Vitéz Lajos tanyáján javában dolgoztak, a mikor a rekkenő hőséget és teljes szélesenedet váratlanul forgószél zavarta meg, amely egy Baré István nevű 13 éves fiut kétszer a levegőbe röpitette majdnem öt méter magasra. Mikor a fiu a magasból lezuhant, oldalát és hüvelykujját sebezte meg. A munkásoknak azért tűnt fel a forgószél játéka, mert nekik, akik a fiu közelében voltak, semmi bajuk nem történt. Baré István levegőbe emelkedését a munkások isteni büntetésnek tartják, mert a fiu, kevéssel légi útja előtt, az Istent káromolta. Így mondja ezt a hozzánk küldött levél, amelynek írója tíz munkásra hivatkozik, a kik az esetnek szemtanúi voltak.

Milyen időnk lesz?

Falb a hónap második felére a következő időt jósolja: Számos zivatar várható: az azokat kísérő esőzések azonban jelentéktelenek, 24-ikétől kezdődőleg, mely 1-ső rendő kritikusan nap, a lecsapódások szaporodnak és ez időtájt meglehetősen magas ma-

ximumot érnek el. A hőmérséklet a kritikus napon jóval a rendesen felül áll. E napon sok zivatar lesz.

Leégett nádas báz.

Az éjjel három órakor félrevert harangok jelezték, hogy tűz van. Diószegi János Kut-utca 14. sz. házának 30 méter hosszú tetőzete égett le. A tűzoltóság a további veszedelmek idejekorán történt kivonulásával elejét vette.

Elmebajos debreczeni katonatiszt.

Aradról írják: Tegnap este furcsa látványnak volt tanuja az aradi pályaudvar közönsége. Egy katonatiszt, a debreczeni gyalogezred egyik fhad. előbb látható izgatottsággal járkált a Perronon, majd levett a cipőit, végig feküdt a Perronon elhelyezett vendéglői asztalok egyikén. A közönség a katonatiszt viselkedéséből hamar észrevette hogy a szerencsétlen katona elmebajos, telefonáltak a húzár laktanyába és a várba s rövid idő múlva egy orvos és két aradi katonatiszt kocsin a várba szállították. Az elmebajos katonatiszt utazási mániában szenved, azt mesélte a körülötte levőknek, hogy gyalogjött Kurticsról s Délamerikába készült. Ma délelőtt a garnizón spitalba szállították el.

A tanítók és a hadsereg.

A „Soproni Napló“ írja a legújabb katonai brutálitást: A 76. gyalogezred Sopronban állomásozó zászlóaljához bevonult tanítókat most részesítik katonai kiképzésben. Az egyik százados a felállított század előtt a következő megjegyzéseket tette a magyar tanítókra német nyelven:

— Rongy bamba! Ez a magyar műveltség? Magyar bugrisok!

A mult esütörtökön pedig megtörtént, hogy ugyanez a százados egyik tanárjelöltet megkardlapozta. A megsértett tanítók és a tanárjelölt a dolgról jelentést tesznek a felsőbb katonai hatóságnál s ha elégtételt nem nyernek, a képviselőház elé viszik ügyüket.

Nyilvános elszámolás.

A „Polgári Kör“ által folyó hó 4-én a nagyerdei vígadóban tartott táncmulatság alkalmával jegyekből befolyt: 503 korona. Felülfizetésekből 63 korona 40 fillér. Kiadás volt 242 korona 46 fillér, levonva az 566 korona 40 fillér bevételből a 242 korona 46 fillér kiadást, tiszta maradvány 323 korona 94 fillér. Felülfizettek: N. K. J. Vecsey Imre 10—10 kor, Pásztor Gyula 8 korona. Király Gyula, 4 kor. Szabó Káimán gyógyszer. 4 korona. Czeglédi Gyula 4 korona, Tóth László 4 kor. Csáky Gergely, 2 kor. Hódi Béla 2 kor. Trázi Géza, 2 kor. Sipos Antal 1 kor. Dávid Mihály 2 kor. Poroszlai Károly 1 kor. Dávid Sándor 2 kor. Oláh Károly 2 kor. Papp András 1 kor. Kerégyártó István 2 kor. Imrd János 40 fill. Móri Ferencz 2 kor. A felülfizetésekért ezéon is hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

Bugyi Sándor új könyve.

A csinos kiállítású és a szemeknek kellemes nyomású vaskos kötet most jelent meg a Komáromi József kiadásában „Tapsztalatok a lú viginél meg gyalogszerrel“ czimen. A rendkívül érdekes és kacagtató könyvre, melynek szerzője Simon István a „Dongó“ jeles munkatársa, felhívjuk a közönség figyelmét, mert a debreczeni talyigás típusának, elbeszéléseivel és politikai okoskodásával igen kellemes órákat szerezhet magának. A czimrajzot Jeney a „Mátyás Diák“ rajzolója, a

többi rajzokat pedig Lókodi csinálta. „Ára a könyvnek 2 girhes korona, oszt lehet venni Komáromi József úrtól, akki nyomta, Simony István uramtól akki cselekette, aut Székely Imre úrtól, akki a „Dongó“ ujságot cselekszi, na meg a könyves bótokba az egisz világon.“

Angelotti jubileum.

Az egész város osztatlan érdeklődéssel várja az impozánsnak ígérkező jubileumot. Az ünnepélyre a társulat tagjai és a közönség egyaránt nagy előkészületeket tett úgy, hogy a hétfői jubileum oly gazdag és érdekes programot fog bemutatni, amelyet még debreczeni orfeumban nem láttunk. A jubileum programját a társulat és rendezőség mostanáig titokban tartotta. Az ünnepélyen a Magyar Testvérek közkedvelt zenekara fog játszani. Egy pár napra sikerült megnyerni a P e s c h o f f orosz társaságot, amelynek szenzációs sikert jósolunk. A derék igazgató óriási anyagi áldozatokat hozott, hogy e társaságot — amely még Magyarországon nem játszott — meghozassa és megérdemli, hogy a közönség tömeges látogatásaival jutalmazza meg.

A Balassa-féle

valódi ugorkatej a leghatásosabb angol szépitőszer, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt kisimítja, finomítja az arczbört és teljesen eltávolítja szepit, foltokat, pattanást stb, arcztisztatlanságot. Egyik hölgy a másikkal ajánlja kitünőségénél fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatásu a különféle arczenőcsöknél. Üvegje 2 kor. Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzá való valódi angol ugorkatej-szappan 1 kor. poudert 1 korona 20 fillér és 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a Frohner szálloda csinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

Elemi iskolába járó gyermekeket német szóra s teljes ellátásra elfogad Dr. Schöntag Samu városi orvos Svedlőren, Szepes megye.

CSARNOK.**II. Rákóczi Ferencz fejedelem.**

(Regényes történet.) (28.)

Írta: **ifjabb Móríc Pál.**

Piros rózsá. Fehér rózsá.

Ilyen büvös vezérei is voltak szép Rákóczinak, de kiket nem említhetünk fel, azok a sok száz más vezérek és tisztak sem voltak utolsóbb vitézek... Csak az árulás, a belviszály dönthette meg az ily vitézek, az ily kurubz sereg által védett nemes, szent nemzeti ügyet!... A gyönyörű virágokat elnyomta a dudva és sirt, siratta vitézeit, siratta hazáját Rákóczi, ki önzetlenül áldozta fel mindenét, a kit nagyragyás soha sem vezetett; mert a neki többszörösen felajánlott magyar és lengyel királyi keronákat mindannyiszor határozottan utasította vissza. Ilyen nagy, ilyen nemes volt ez a kurucz fejedelem, ilyen dicsők, ilyen vitézek voltak az ő katonái. Piros rózsá, fehér rózsá nyilatkok ki a kurucz sironkon, de te is jó illatu rozsmaring virág.

Új király.

1705. május havában meghalt Lipót császár, ámde hatalmasok maradtak az ő magyar gyűlölt tanácsosai. És noha az új

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia).

kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitűnően készített, jól belőtt, a cs. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás. —
Árjegyzék ingyen.

Gyertyánliget

(Mármarosmegye)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vízgyógyintézet.

Csodálatos szép magas fekvés, por és szélmentes, ózondus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vastorrások. Teljesen berendezett vízgyógyintézet. Legradikálisabb gyógsiker: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. Idény: május—okt. Vasuti állomás Nagy-Bocskó.
A fürdőigazgatóság.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitűnőnek elismert
dr. Sichelzky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használatnak szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sichelzky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösödésük eltávolítására s megővésére, mely által egyúttal a foghúsról is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTESZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toilette szappan. A bőrt finomra és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézetét. Kiváncra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fl.

HAI-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben Tóth Béla gyógyszerterárában (Tisza palota), Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő gyógyszerterárában.

A FÖLDES-féle Margit-crème
legjobb a világon.
Hatása csodás.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására a legkitűnőbb és lebiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan

Legkitűnőbb a nap és szél befolyása ellen,

sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsírmentes közkedvelt

Hamisítók bírólal üldözöttek.

FÖLDES-féle Margit-crème

Ezen világhírű arczenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtaktát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, az arcot fehérré, simává és üdévő varázsolja.

Törvényesen védve. Utánalakítói óvakodjunk!

Ára: kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszerterárában, drogériában és illatszert kereskedésben.

Margit hölgypor 3 szinben K. 1.20. Margit szappan 70 fl. Margit fogpép 1 k. (Zahn pasta) Margit arcviz 1 k.

Főraktár Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovács N., Mihalovits I. Muraközy László, Rothschnek V. Emil gyógyszerterárában, Jóna és Jóna droguerijában.

A) Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítő szer.

4963—1903 sz.

Árverési hirdetmény.

Földbirtok haszonbérbeadása végett.

Debreczen sz. kir. város tulajdonához tartozó alábbi földbirtokok 1903. évi július hó 22. napján d. e. 9 órakor a város székházának kistanács terében (I. emelet, 34 szoba szám) megkezdendő s szükséghez képest még délután esetleg másnap délelőtt is folytatva tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatnak.

A földbirtok mindenikére külön-külön szerkesztve levő árverési feltételek a városi számvevőségénél közszemlére kitétettek s ott a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanottan a netán szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Haszonbérbe fognak adatni:

I. 1903. okt. 1-től kezdődő 3 évre:

1. A sámsoni árokréti (alsó-állási) 108 hold.
2. Sz. Nagy Károly-féle 8 hold 202 □ öl majorsági.
3. A Kerekes-féle 2 hold 278 □ öl majorsági földek.

II. 1903. okt. 1-től kezdődő 6 évre:

4. Az Apafája és hadházi ut között fekvő 6 hold 38 □ öl.
5. A nagyerdő és hadházi ut között fekvő 49 hold 1257 □ öl.
6. A körkemence mellett északon fekvő 65 hold 1129 □ öl.
7. Az Ondódon levő 10 hold 698 □ öl Kolozsi-féle házutáni föld.
8. A Kónyán levő ugynevezett Kincseshegy környéki legelő 24 h. 694 □ öl.
9. Az ugynevezett pipagödrök s kősüly folyásnak ezek mellett eső része 11 hold 217 □ öl.
10. A h.-nánási vasut és lóversenyter között fekvő 102 hold.
11. A téglavető gödrök melletti 38 hold 1.71 □ öl.
12. A külső baromvásártér melletti s a h.-nánási vasut mentén elhuzódó 184 h. 840 □ öl.
13. A halápi telek és bokorhegy nevű 167 h. 43 □ öl földek.

III. 1904. okt. 1-től kezdődő 3 évre:

14. A várad-utczai cigánysor végén sa régi sertésvásártérhez vezető utnak jobb oldalán levő faraktár 1200 □ öl.
15. A sámsoni ut baloldalán levő régebben trágya lerakó helyül használt 1½ hold.
16. A Józsakert és nagyerdő között fekvő Holcsy-féle föld 4 h. 58 □ öl.
17. Az ugynevezett Salétromkert a Salétrom laktanya háta megetti 9 h. 1287 □ öl legelő földek.

IV. 1904. okt. 1-től kezdődő 6 évre:

18. A h.-sámsoni határban a „Vermes oldalon“ levő majorsági föld 473 h. 157 □ öl.
  19. A h.-sámsoni határban levő 435 h. 650 □ öl ligeti föld.
  20. A guti telek és Major Bálint-féle 845 h. 580 □ öl föld.
- Mely árverésre az érdeklődők annak megemlékezésével hivatnak meg, hogy az árverelő küldöttség kezéhez a kikiáltási árnak 10%-a bánatpénz gyanánt készpénzben leteendő lesz.
- Debreczen, 1903. május 25.

A városi tanács.

5953
1903.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonához tartozó Simonffy-utca I-ső számú bérháznak 3-ik számú, jelenleg Antal Vincze férfiszabó által bérelt bolt-helyisége 1903. évi Julius hó 23 napján délelőtt 9 orakor a város székházának kistanács termében (I-ső emelet 34. számú szoba) tartandó nyilvános árverésen 1903. évi november hó 1-ső napjával kezdődő három évre és a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek szerint haszonbérbe adatik.

Mely árverésre az érdeklődők oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy árverelni kívánók a kikiáltási árnak 800 koronának 10%-át készpénzben, vagy óvadék képes értékpapirban az árverelő küldöttség kezéhez bánatpénzül letenni tartoznak.

Debreczen, 1903. május 28-án

A városi tanács.

Olcsó

törlesztéses kölcsönök
Földbirtokra és bérházakra
15—65 évre.

A kölcsönök bármikor visszafizethetők.

Magas kamatu kölcsönök olcsó törlesztéses kölcsönökké átváltoztathatók.

Bővebb értesítést és kimerítő tájékoztatást nyújt a

Takarék és Hitelintézet

részvénytársaság

Debreczenben, Csapó-u. 4 sz.

6937
1903

Árverési hirdetés.

A város tulajdonát képező Apafi-u. 145 számú, 64^{1/2} □ öl, beltelek, f-lépitmények nélkül, 1903 Julius hó 23. napján délelőtt 9 orakor a város székházának kistanács termében (I. emelet 34 szám) tartandó nyilvános árverésen örökáron eladatik.

Kikiáltási ár 660 korona, melyen alól a telek el nem adatik.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalában megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Árverelni kívánók a kikiáltási árnak 10 %-át az az Hatvanhat koronát az árverelő küldöttség kezéhez készpénzben bánatpénzül letenni, árverési feltételeket az árverés megkezdése előtt aláírni kötelesek.

Debreczen, 1903. június hó. 8.

A városi tanács.

A haj újra növése!

A bel és külföld ezer és ezer orvosa ajánlja a „Lovacrin hajvizet“ hiányos haj és szakáll növéseknél stb. A „Lovacrin hajviz“ férfiaknak, nőknek és gyermekeknek pompás hajazatot kölcsönöz, minden haját sűrűvé, hosszúvá, teljessé, fényes és selyem puhává teszi, azt ifjú frissesség és szépségében megtartja, megóvja a kihullástól, a fejbőrt tisztán és egészségesen tartja és a kopaszságtól megóvja. Korai őszűlésnél a „Lovacrin“ által festés nélkül eredeti színét visszakapja ismét. A Lovacrin a létező legjobb cosmeticai szer a haj és szakáll ápolására. „Lovacrin“ egészségügyileg megvizsgáltott és kiváló előkelő ségektől jónak elismertetett.

Egy üveg „Lovacrin“, mely több hónapig elég, ára 5 kor., 3 üveg 12 kor., 6 üveg 20 kor. Pr. bá-üvegeket 2 koronáért küld postai utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett

Feith M. Bécs

VI. Mariahilferstrasse 45.

Raktár Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerháza, Muraközy László gyógyszerháza a Naphoz.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilék, douchesse szaténok, és min dennemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chifonok, esikos jegyű havasi vásznak, Szepességi Damast asztalneműek törülközők, ágyhuzatokra való vászon kanavásznak, zephirek, ágy és asztal terítők, csipkefüggönyök, papianok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvalalalom szolid olesó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tózsde mellett.

Egy régi jó háziszser

(melynek egy családnál sem szabad hiányozni) a mindenki által ismert, kitűnő hatásának tartott

Hess Ernő-féle EUCALYPTUS,

mely vegytiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából importált természetes olaj. Ausztriában, Magyarhonban s Németországban törvényesen védve. Egy üveg ára csak 1 k. 50 fl. mely olcsó ár lehetővé teszi annak beszerzését mindenkire nézve, hogy egészségét megőrizhesse s a betegségtől megvédhesse.

Több mint 1500 köszönő és dicsérő levél

oly meggyógyultaktól, kik izületi csuzban, hát, mell. vagy nyakfájásban, nehéz légzésben, nátha, fejfájás, belső szervek betegségeiben, bőrbajokban szenvedtek vagy régi, enyhe sebeik voltak s akik ezen elismerő iratokat önkényl küldték be. Se kise mulassza el meghozatni ama kitűnő könyvet, melyben az Eucalyptus készítmény pontosan le van írva s hogy ezen készítmény minő hatásosan alka mazható fenti betegségekben. A szenvedők érdekében a könyvet mindenkinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismeréseknak a meggyógyultak részéről.

Kligenthal i. Sa.

HESSERNÓ

az Eucalyptus szállítója.

Vigyázzunk a védjegyre!

Debreczenben kapható: Mihalovits J. Tóth Béla és Szilcz Ferencz urak gyógyszerházaiban.

Serravallo

-KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére.

Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi elősmerő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravallo-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/3 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/1 " " 4 " 40 "

Eladó földek.

10 kat. hold **ujosztású föld**
 18 „ „ **ondódi föld**
 16 „ „ **bánki kaszáló**
 három . . . **varga kerti szőlő**
 (parcellázásra is alkalmas) eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a Debreczeni Ipar és Kereskedelmi bank **ügyvezető igazgatója.**

9209—1903.

Árverési hirdetmény

A város tulajdonához tartozó palagi I. és II. sz. 419 hold 445 □ öl és illetve 381 hold 1363 □ öl földbirtok **1903. július 22-én d. e. 9 óra**kor a város székházának kistanácstermében tartandó nyilvános árverésen 1903. évi okt. hó 1-től számított 6 évre nyilvános árverésen hasznóberbe adatik. Kiküldési ár a jelenlegi évi hasznóber: 7150 kor. Melynek 10%-a az árverelő küldöttség kezéhez bánatpénz gyanánt leteendő.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1903. jul. 9-én.

A városi tanács.

Debreczen és vidékén a legnagyobb hangszerkészítési műhelye és vállalata.

Komáromi M.

Mindennemű hangszer készítő. Főter 41. sz. I. emelet. Főtözsdevel szomben.

CZIMBALOM

(hangolását is) legnagyobb raktára. Zongora vasszerkezettel, 10 évi jótállással, 3 havi ingyen tanítás. Iskolahegedű 6 kor. tól feljebb, finom mesteri hegedű 1000 koronáig. **Mindennemű hangszerekből vagy választék.** Kitűnő, tartós, kellemes hegedű- és cimbalom-húrok és mindenféle alkatrészek. A legkomplicáltabb **Javításokat** is felelősség mellett, művészi szakértelemmel készítek, régi hangszert **veszek vagy cserélek.**

ZONGORA hangolását rövidre vágását vagy bármilyen javítását a legképzettebb szakértelemmel felelősség mellett **jutányosan készítek. Vidéki hangolást soron kívül.**

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használata mellett, melynek üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik (Csomagolás külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed., Wien, 19/I. Sommergeasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ címzett gyógyszerárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajnak sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, a nélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt

sárgásbarnát és magahoni barnát, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyszög méter (két közép nagyságu szobára való) 5 frt 90kr. vagy 9 1/2 márka.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Debreczenben: **Félegyházi János.**

Részvényalírási felhívás.

Sokszor hallatjuk azon jogos panaszt, hogy mezőgazdasági terményeink tulnyomó részét külső országok jól jövedelmező gyáraik dolgozzák fel.

Köztudomásu, miszerint a gyár ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. Virágzó gyár ipar azonban a töke sok létesítését.

Ily gondolatok vezettek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

étesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geréby-féle eczet gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzó iparteleppé fejleszhető.

Magáéva tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező feltételek mellett sikerült is. Deák Ferencz-u. 13 sz. a. 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60.000 kor. teljes felszerelését pedig 20.000 korona, összesen 80.000 kor. árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése

1. A vállalat tárgya:

Az említett eczetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe beilleszthető, kisebb befektetést igénylő, nagyobb kockázattal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát: 50 évre tervezik.

3. A részvénytőkét 2000 darab 100 koronás részvény alapján 200.000 korona képezni, mely összegből egyelőre 150.000 korona, tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben:

Minden részvény után:

- a) aláíráskor 10% az az 10 korona
 b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 korona

- c) legkésőbb f. é. decz. 1-ig 20 korona
 d) legkésőbb f. é. decz. 31-ig 25 korona

Az első és második részlet alapítótársunk a **Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál** vagy a következő debreczeni pénztáraknál fizethető be, a hol egyuttal a részvények is jegyezhetők, u. m.: Alföldi Takarékpénztár Debreczenben, Debreczeni Első Takarékpénztár, Közgazdasági Bank R.-T. Debreczenben, Takaré- és Hitelintézet Debreczenben, Debreczeni Kölcsönös Segélyező-Egylet m. sz., Korona-Takarék és Hitelszövetkezet. Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904. január 1-től kezdve a társaság Deák Ferencz utca 13. szám alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Aláírás zárideje f. é. október 10.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kinevezzék.

5. Tuljegyzés esetén a fölöslegessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.

Ezekután ujjalag kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusításával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlan képezi, amely már fekvésénél fogva is értékében csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10.000 koronánál nagyobb összeget igényel esetről-esetre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vállalatunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czim nagybecsű támogatását, miszerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak örökösei körében is propagandát csinálni kegyeskedjék. Debreczen, 1903. évi június 28-án.

Tisztelettel az alapítók: Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyártelep és mezőgazd. r.-t. Nyírbátor, Dr. Bruckner Ernő, Csanak József, Debreczeni Jenő, Geréby Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, Dr. Kenézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, Dr. Magoss György, Muraközy László, Dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schwarcz Dávid, Szávay Gyula, Ullrich Jenő, Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István.

Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávtól szemben.